

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

9.439

Szerző:

Cím:

Huszonnégy óra a Markó-
utcában

Forrás:

Budapesti Ujság

Bp

1919. 10. 4

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

Huszonnégy óra a Markó-utcában.

Elsikkadt levelek. — Apa és fia találkozása. — Házkutatás rablások. — Ki a gyűjtőfogházba!

A Budapesti Ujság legutóbbi számának cikkében elkísértük a diktatúrának a közélet kiválóságai közül szedett foglyait az otthon melegéből az ügyészség fogházának rideg tömegcellájáig, amelyben szenvedésük kezdődött.

A fogházörök maguk is át voltak itatva a korrupciónak ama párjától, amely a proletárdiktatura boszorkányüstjéből szállongva, valamennyi funkcionáriust a megközelíthetőség patinájával vont be. Mindenkit meg lehetett fizetni. Csak az nem lopott, nem csalt, aki nem jutott hozzá. A fogházörök jó borralvaló ellenében vállalkoztak levelek kicsempészésére. Nehány ór legalább a megvesztegetési pénz ellenében eleget tett annak, amire vállalkozott. De volt közöttük nem egy, aki egyszerűen zsebre vágta a pénzt, a leveleket elsikkasztotta és hír nélkül hagyta a fogoly aggódó családját. Egyik gazember több mint ezer koronát szedett fel, de a kapott husz egynéhány levelet sohasem kézbesítette.

A rendes uton érkező és menő levelek a fiatalokú vészbírók és cenzorok kezén át jutottak el a kívánt címre, ha ugyan egyáltalában eljutottak. A leveleket szabdalták, tartalmukat kivakarták, törölték saját korlátolt agyuk belátása szerint.

Szomorú és megalázó volt az intelligens foglyok fogházi élete. Délben piszkos rabcsajkában bab és gersli-

keveréket kaptak. Bárha az éhség gyötörte őket, az étel és a mocskok oly undort kellett bennük, hogy hozzá sem tudtak nyulni az ételekhez.

Borus hangulatban töltötték a napot. Még az a kevés nyugalomuk sem volt meg, mint minden rabnak a magacellájában, hogy csendben magabavonultan emlékezhessenek szeretteire, akiknek köréből kiragadták. A Lenin-fickók pillanatnyi békességet sem engedtek. Folyton ki-bejártak, a foglyokat fenyegetésekkel izgatták és csufondároskodással ugratták, míg csak beköszöntött az este.

Elegendő hely híján két ember került egy fejenpriccsre, akinek nem jutott priccs, az a földre terített kabátjára feküdt. Néhányan kimerülten álmomba merültek már, amikor tíz óra tájban nagy kiabálás, jajgatás verte fel a pincefolyosót. Majd kívülről felszakították az ajtót. Két terrorkatonarontott be. Maguk előtt hajtottak, ütöttek, vertek két embert. Az egyikről patkzott a vér, arca a felismerhetetlenségig össze volt zúzva.

A foglyok borzongva nézték a felháborító jelenetet, amikor az összevert fiatalember odarohant Gerley Lajos, a Központi tejcsernok igazgatója elé.

— Apám! — kiáltozta a foglyok megdöbbenése közepette és Gerley Lajos fájdalomtól meggyötörtén valotta meg, hogy a megkínzott fiatal-

emberben nem ismert fiára. (Két... fűz.) (Oldal)

Kiderült, hogy mi volt a fiu bűne. Apja elfogatása után éjszaka a Lenin-fiuk visszatértek Gerleyék lakására. Azon a címen, hogy házkutatást tartanak, nekiestek az éléskamrának, bort, pezsgőt, konyakot, cigarettát és szivarot raboltak. A fiatal Gerley írást követelt a vörös terror banditáitól. Igazolását annak, hogy joguk van a házkutatásra. A Lenin-fiuk válasza az volt, hogy felsőbb rendelkezés melőzésével, a saját szakállukra elfogták a fiatal Gerleyt, rémes kínzásoknak vetették alá és véresen vetették a többi fogoly közé.

A házkutatással leplezett rablások napirenden voltak. Hasonlóképpen jártak el Kmetty Károly egyetemi tanárnál is. Weiss Fülöp bankigazgatónál pedig gyalázatosságukat azzal a tragikomikus hitványsággal tetézték, hogy a rablott holmikat magával Weiss Fülöp bankigazgatóval cipeltették a lakásából a lépcsőn le az autóiig.

Este tizenegy órakor egy csomó Lenin fiu rohant be a terembe. Durván ráparancsoltak a foglyokra, hogy gyorsan készüljenek, mert el fogják szállítani őket. Az aggodalmaskodó foglyok hiába kérdezősködtek, nem akarták megmondani merre, hova viszik őket. Fél tizenkettőkor négyszögbe állították fel a foglyokat, miközben az ordítózás és fenyegetőzés pillanatra sem szünetelt.

— Ugy bánunk el veletek, mint Oroszországban!

— Mindenkinél külön kell megásnia a maga sírját! Elébe állítjuk és beléjük lövünk. Másik kettő pedig elföldeli.

— Megdögöltök, komisz burzsik!

A megaláztatások után elképzelt hatással volt a fenyegetőzés az uriemberekre, de néhányan sehogy sem tudták az ordítózást komolyan venni. Mintha a terrorfickók szajkómódjára hajtogatták volna mondókjukat. Keszthelyi bankigazgató folyton egytől hatvanig számolt, hogy ne kellesen odafigyelnie.

Ezzel tizenkét órakor megindult a 32 fogoly szuronyos fickók között a Hold-utca. A Kálmán-utca sarkán két kettős sárga villamos állott. Ezekben helyezték el az elfásult foglyokat hogy kiszállítsák a gyűjtőfogházba.

919.